

0	3	0	0	2	4	6	8	10	15	20	30	40	45	50	55	60	70	80	85	90	92	93	95	96	97	99	100

Keskiviikkona 1. heinäkuuta 2015

UUTISET

Ateenassa osoitettiin mieltä hallituksen puolesta ja säästöjä vastaan maanantai-iltana. Parlamentin aukiolla oli noin 14 000 mielenosoittajaa.

EU-johantajien mukaan Kreikka äänestää sunnuntaina eurojäsenyydestä

Sopua etsittiin vielä viime hetkillä tiistaina. Pankit Kreikassa ovat kiinni tämän viikon.

.....

BRYSSSEL (MT) Kreikkalaiset äänestävät sunnuntaina siitä, tukevatko he velkojien tarjoaman hätärahoituksen ehtoja. Kreikan pääministeri **Alexis Tsipras** ilmoitti äänestyksestä Kreikan ja velkojien välisten neuvottelujen epäonnistuttua viikonloppuna. EU:ssa äänestys tulkittiin ää-

nestykseksi eurojäsenyydestä. Euroopan johtajat ovat sitä mieltä, että jos tukea säästöohjelmalle ei tule, se merkitsee Kreikan eroa eurosta.

Kreikkalaiset ovat eri mieltä. Valtiovarainministeri **Yanis Varoufakis**in mukaan Kreikka käyttää kaikki lailliset keinot, jotka estävät sen erottamisen eurosta.

”EU:n perussopimuksessa ei ole sääntöjä eurosta eroamisesta, ja me kieltäydymme hyväksymästä eroa. Jäsenyydestä ei neuvotella”, Varoufakis sanoi maanantaina Telegraph-lehdelle.

Varoufakis uhkasi EU-instituutioita oikeustoimilla.

Euroopan komission puheenjohtaja **Jean-Claude Juncker** yritti sopua vielä tiistaina iltapäivällä. Tsipraksella oli keskiyöhön saakka mahdollisuus palata neuvottelupöytään.

Tsipras pyysi iltapäivällä euroryhmältä kahden vuoden lainaohjelmaa. Euroalueen valtiovarainministerit puivat ehdotusta puhelinkokouksessa tiistai-iltana.

Laina IMF:lle jää maksamatta

Äänestys järjestetään liian myöhään, jotta sillä olisi vaikutusta viikonloppuun saakka käytyyn väantöön velkaohjelman jatkamisesta.

Ohjelma päättyi tiistaina, eikä Kreikka saanut viimeistä 7,2 miljardin lainaerää.

Siksi Kreikka ei pystynyt maksamaan eilen erääntynyttä 1,6 miljardin lainaerää Kansainväliselle valuuttarahastolle IMF:lle.

Uutistoimisto Reutersin hallituslähteet kertoivat tiistaina iltapäivällä, ettei lainaerää makseta. Maksu erääntyi keskiyöllä.

IMF:n lainan laiminlyöminen ei vaikuta Kreikan muihin lainoihin. Seuraava lasku tulee heinäkuun 10. päivä. Silloin erääntyy kahden miljardin euron erä valtion lyhytaikaisia velkakirjoja T-billejä.

Jos kreikkalaiset äänestävät kyllä, neuvotteluja voidaan ken-

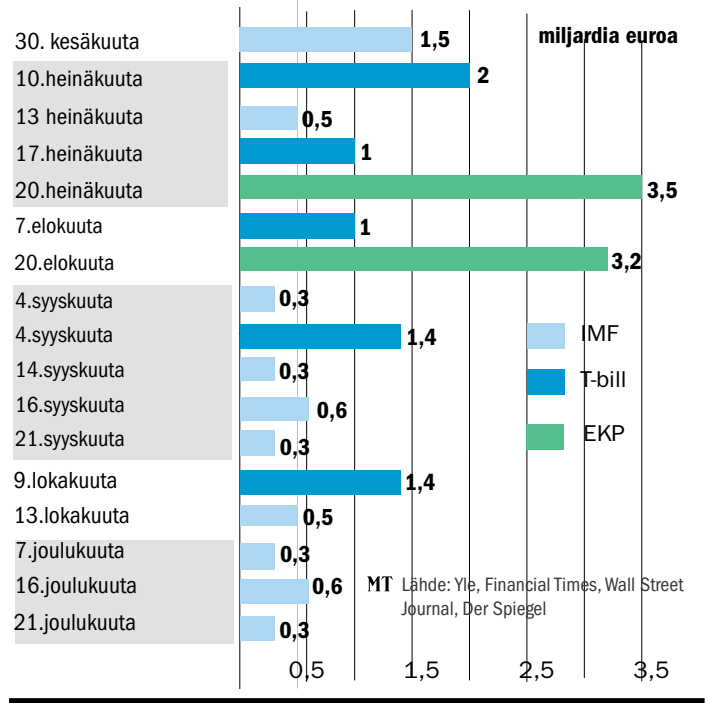
ties jatkaa viime viikonlopun viimeisten ehdotusten perusteella. Kyllä-ääni johtaisi todennäköisesti uusiin vaaleihin, sillä Tsipraksen Syriza puolue kehottaa kansaa äänestämään ei.

Tsipraksen mukaan Kreikka saa paremmat lähtökohdat jatkoneuvotteluille, jos kansa äänestää ei.

Juncker kehotti äänestämään kyllä. Juncker yritti viime hetkien ehdotuksella kääntää myös Syrizaan kyllä-äänen taakse ja tarjonnee Kreikalle velkahelpotusta lokakuussa.

Eläkkeet laskeneet puoleen krtsin aikana Joka tapauksessa Kreikka py-

Kreikan vuonna 2015 erääntyvät velat

KREIKAN TALOUSKRIISI

Kreikan outo äänestys

Kreikassa äänestetään sunnuntaina Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n ja euromaiden tarjoaman hätärahoituksen ehtoista.

Kymmensivuinen vihko ehtoja edellyttää uudistuksia muun muassa verotukseen, eläkkeisiin ja hallintoon.

Kyllä tarkoittaa, että kansa hyväksyy ehdot. Siinä tapauksessa neuvotteluja lainaohjelmasta voidaan kenties jatkaa.

Ei tarkoittaa, että kansa ei halua säästöjä ja Kreikka

saattaa lopulta irtautua eurosta. Käsitukset äänestyksen merkityksestä ovat ristiriitaisia. **Ehdot ovat** peräisin viime viikonloppuna epäonnistuneista neuvotteluista Kreikan ja sen velkojien IMF:n, Euroopan keskuspankin ja Euroopan komission kanssa. Kreikka ei saanut jatkoaikaa lainaohjelmalleen. Ohjelma päättyi tiistaina ja ehdot raukesivat.

Nyt äänestetään siis ehtoista, joita ei enää ole olemassa. Jos ei ole ohjelmaa, ei sille myöskään voi asettaa ehtoja.

uudistuksesta niin suurta, että se vastaisi yhtä prosenttia maan bruttokansantuotteesta. Tsakalotosin mielestä summa on niin suuri, että se tarkoittaa eläkkeiden leikkautta, ei eläkejärjestelmän uudistusta, kirjoittaa Politico-lehti.

Eläkkeet ovat jo laskeneet noin puoleen Kreikan velkakriisin aikana.

Suomen pankin pääjohtajan **Erkki Liikasen** mukaan Kreikan tilanteen korkovaikutukset Suomessa ovat olleet vähäisiä.

Liikasen mielestä on kaikkien edun mukaista, että Kreikka pyssyy eurossa.

PÄIVÄN KYSYMYS

Pitääkö hamstrata käteistä?

Kreikkalaiset ovat viime aikoina nostaneet käteistä pankin seinästä sen, mitä irti ovat saaneet.

Pitäisikö suomalaistenkin varautua huonoihin aikoihin ja hommata käteistä, taloustieteen professori Matti Virén?

Suomessa on jo nyt paljon ihmisiä, joilla on huomattavasti varallisuutta käteisenä. Patjojen puistelun yhteydessä setelejä pöllähtää. Käteisen kuviteltiin häviävän kokonaan, mutta sen määrä on kasvanut Suomessa koko eurokauden.

Paljonko suomalaisilla on rahaa patjan alla?

Käteisrahan määrää ei tarkkaan tiedetä. Toisin kuin markka-aikaan euroista ei pysty jäljittämään, minne liikkeelle lasketut setelit ja kolikot menevät.

Laskipa miten tahansa, luku on yllättävän iso, keskimäärin 1 000 euroa henkeä kohden.

Yrityksillä on 15–20 prosenttia liikkeellä olevista rahasta. Lisäksi itärajan taakse menee euroja hirveä määrä – ehkä jopa puolet.

Miten suomalaisten olisi hyvä ylipiilähtään toimia?

Kysymys ei ole vain Kreikasta. Suomessakin on ihmisiä, joilla on todella iso rahakassat, he ovat varustautuneet suurin piirtein ydinsotaa varten. Toisaalta on hirveästi – jopa kolmasosa – ihmisiä, jotka elävät ilman minikäänlaista likviditeettiä, kukkarossa on parikymppiä ja tiillä ehkä kuusikymppiä.

On huoletuttavaa, että ihmisten käyttäytyminen ei ole muuttunut, vaikka työttömyysriski on kasvanut, ja jokainen voi myös sairastua.

Ihmisillä on vähän naiivi käsitys, että jokin isoveli tarjoaa aina viime kädessä apua. Ihmiset eivät voi tuudittautua vääränlaiseen turvallisuuteen, vaan riskeihin pitää varautua.

RIITTA RYYNÄNEN

Tanskaan tuli ruokaministeri

Tanskassa Venstren puheenjohtaja **Lars Løkke Rasmussen** muodostaa vähemmistöhallituksen, johon tulee 17 ministeriä.

Yksi heistä on ympäristö- ja ruokaministeri **Eva Kjer Hansen**.

Tanskalaiset maatalousalan lehdet ovat jo ehtineet pitää salkkua skitsotuisena eli kaksijakoisena: kuinka yhdistää toistensa kanssa taistelevat maatalous ja ympäristö?

Maatalouden arvellaan saavan jossakin määrin enemmän ymmärrystä, sillä Hansen toimii ruoka-, maatalous- ja kalastusministerinä myös vuosina 2007–2010.

Hansen ilmoittikin heti haluavansa vahvistaa maatalouden asemaa, koska sillä on vaikutusta työllisyyteen ja kokoyhteiskuntaan.

Myös Hansenin edeltäjä oli ruoka-, maatalous- ja kalastusministeri, mutta Hansenin tittelistä maatalous on pudotettu pois. Myöskään Ruotsissa maataloutta ei mainita ministerin nimikkeessä, vaan tonttia hoitaa maaseutuministeri **Sven-Erik Bucht**.

Suomessa **Kimmo Tiilikainen** (kesk.) on sen sijaan maatalous- ja ympäristöministeri. 50-vuotias ruokaministeri Hansen on toiminut myös sosi-aali- ja naisten oikeuksien ministerinä vuosina 2004–2007.

Keskusta-oikeistolainen Venstre-puolue hävisi kesäkuussa vaalit, mutta koska sen johtama oikeistoblokki voitti vasemmiston, Løkke Rasmussenista tuli hallituksen muodostaja. Hän oli pääministeri myös vuosina 2009–2011. Muun oikeiston kanssa ei nyt kuitenkaan löytynyt yhteistä säveltä samaan hallitukseen menoon.

Kolmanneksi suurimmalla puolueella Venstrellä on Tanskan parlamentin 179 paikkaa 34.

EJIA MANSIKKAMÄKI

Sambialainen Nguleka maailman viljelijäjohtajaksi

Maailman tuottajajärjestö WFO valitsi uudeksi puheenjohtajakseen **Evelyn Ngulekan** Sambista. Ngulega on Sambian tuottajajärjestön ZNFU:n puheenjohtaja.

Milanon maailmannäyttelyn

Sambialainen Evelyn Nguleka johtaa nyt paitsi kotimaansa Sambian tuottajajärjestöä myös maailman viljelijäliittoa.

teema ”Planeetalle ravintoa, elämälle energiaa” houkutti maailman tuottajajärjestön WFO:n kokouksen tänä vuonna Italiaan.

Evelyn Nguleka on toiminut WFO:n väliaikaisena puheenjohtajana jo yhdeksän kuukautta.

Koulutukseltaan hän on eläinlääkäri.

WFO:ta ei ole aiemmin luotsannut kehitysmaiden edustaja, mutta järjestön edeltäjä IFAP:in (International Federation of Agricultural Producers) puheenjohtajana oli pari vuotta

Ajay Vashee, hankin Sambias-ta.

”Afrikkalaisen naisen valitseminen viljelijäjohtajaksi on merkittävä asia ja korostaa sitä piiloon jäänyttä tosiasiaa, että naiset vastaavat 60 prosentista maailman ruokahuollosta”, sanoo kansainvälisistä asioista vastaava johtaja **Juha Ruippo** MTK:sta.

Hallitukseen valittiin uusiksi jäseniksi **Charles Ogang** Ugandasta ja **William Rolleston** Uudesta Seelannista. Hallituksessa jatkavat **Luis Miguel Etchevehere** Argentiinasta,

Rahman bin Ismail Malesiasta, **Ron Bonnett** Kanadasta ja **Piet Vanthemsche** Belgiasta.

Partanen luotsaa naisia

WFO:n hallitus nimesi iisalmelaisen maatalousyrittäjän **Kati Partasen** järjestön naistyöryhmän puheenjohtajaksi.

MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** esitti WFO:lle kutsun maailman pohjoisimpaan maatalousmaahan MTK:n 100-vuotisjuhluvuonna. Ensi vuonna WFO:n kokous pidetään Lusakassa Sambiasa.

LIISA YLI-KETOLA

Maidon ja lihan kulutus putosi hieman

Lihan kulutus on hieman laskussa samaan aikaan, kun vihanneksien ja hedelmien syönti on lisääntynyt. Luonnonvarakeskuksen (Luke) ravintotaseen ennakkotiedot kertovat, että keskiivertohenkilö söi lihaa viime vuonna noin 77 kiloa, mikä on puoli kiloa vähemmän kuin vuonna 2013.

Vaikka sianlihan suosio pieneeni kolmisen prosenttia, suomalaiset syövät yhä eniten possua eli lähes 35 kiloa henkeä kohden. Siipikarjanlihan (20 kiloa) ja naudanlihan (lähes 19 kiloa) kulutus oli viime vuonna kasvussa. Niin lammasta, hevosta kuin poroakin syötiin keskimäärin vain alle kilon verran.

Kananmunia Suomessa meni viime vuonna noin 11 kiloa henkeä kohden. Kulutus oli edelleen

lievissä nousussa – kasvua oli vajaa kaksi prosenttia edellisestä vuodesta.

Banaanit ja omenat maistuvat parhaiten Tuoreiden vihannesten kulutus kasvoi edellisvuoteen verrattuna seitsemällä prosentilla eli noin 65 kiloon.

”Todellinen kasvu ei välttämättä ole näin suuri, sillä viime vuoden hyvä vihanneksato heijastuu suoraan kulutuslukuun”, aktuaari **Tarja Kortesmaa** Luonnonvarakeskuksesta huomauttaa. Vihannesten kulutusluvut ovat kuitenkin lähinnä suuntaa antavia, sillä määrään sisältyvät myös varastotappiot ja muu hävikki.

Myös tuoreita hedelmiä nautittiin entistä enemmän,

kaikkiaan noin 54 kiloa henkeä kohden. Suomalaisille maistuvat etenkin banaanit ja omenat.

Viljan kokonaiskulutus on pysynyt ennallaan, 80 kilossa henkeä kohti. Vehnää ja ohraa käytettiin edellisvuoden tapaan. Kauraa kului kilon verran edellisvuotta vähemmän. Määrästä puolet oli kevytmaidoa, 40 prosenttia rasvatonta ja 10 prosenttia täysmaitoa.

Täysmaidon suosio on laantunut

Maitoa suomalaiset joivat viime vuonna kaikkiaan lähes 130 litraa henkeä kohti – prosentin verran edellisvuotta vähemmän.

Täysmaidon kulutus kääntyi lievään laskuun usean vuoden nousun jälkeen. Myös rasvatto-

man maidon suosio väheni hieman. Kevytmaidon menekki oli lähes edellisvuoden tasolla.

Jugurtin ja viilin kulutus pie-neni noin viidellä prosentilla.

Enemmän juustoa, vähemmän voita

Kaikkiaan nestemäisiä maitotuotteita käytettiin viime vuonna keskimäärin lähes 180 kiloa henkeä kohti eli vajaa kaksi prosenttia edellisvuotta vähemmän. Kermaa ja piimää kului noin kolme prosenttia vähemmän kuin vuonna 2013.

Juuston kulutus jatkoi kasvuaan ja oli noin 25 kiloa henkeä kohti.

Voin kulutus laski parin vuoden takaiselle tasolle noin neljään kiloon.

RIITTA RYYNÄNEN

Yaran uusi varasto valmistui

Lannoitevalmistaja Yaran uusi varastoterminaali Uudessakaupungissa on valmis. Varastoterminaalin rakentaminen maksoi 20 miljoonaa euroa. Se lisää suursäkkien varastokapasiteettia noin 30 000 tonnilla. Rakentamiseen kului vuosi, ja avajaisia vietettiin eilen tiistaina.

Lannoitevarastojen lisäksi tehtaalla on investoitu myös kahteen uuteen suursäkityslinjaan ja yhteen piensäkityslinjaan. Tehtaalla on myös kunnostettu vanhoja terminaali- ja varastotiloja.

Myös lannoiteautojen liikennejärjestelyjä ja lastausalueita viimeistellään. Uudet paikat lastin kiinnittämiseen ja peittämiseen rakennetaan kesän aikana.

» **Lannoitevarastojen lisäksi tehtaalla on investoitu myös kahteen uuteen suursäkityslinjaan.**

Projektin johtajan **Kalevi Väisäsen** mukaan lopputuloksena on kokonaan uusi terminaalikokonaisuus, joka palvelee kotimaan lannoiteoimituksia. ”Investoinnit parantavat palvelutasoa ja lisäävät sekä lannoitenoutajien että oman henkilöstön turvallista työskentelyä terminaalisissa”, Väisänen toteaa. Uudessakaupungissa laajen-

netaan parhaillaan lannoite-tehdasta. Laajennus nostaa tuotantokapasiteettia 250 000 tonnilla.

Yara uskoo noin 50 miljoonan euron investoinnin parantavan Uudenkaupungin tehtaan tuottavuutta ja kilpailukykyä tulevina vuosina. Vuonna 2014 Uudenkaupungin tehtaalla tuotettiin lannoitteita yli miljoona tonnia.

”Uuden terminaali-investointiin avulla Yara pystyy paremmin varmistamaan tuotteiden saatavuuden vaihtelevassa markkinassa”, sanoo Yara Suomen toimitusjohtaja **Tero Hemmiliä**.

Vastaava varastoterminaalin rakennusurakka Siilinjärven tehtaalla on loppusuoralla.

MATTI RIITAKORPI